

szükségletünkől „kigyógyulunk azonnal, pusztá akarással”, mi egyszerűen, csak „értelmes és összehangolt fényábrák” vagyunk.⁹⁰

Még több utalás a fényre

Sri Yukteswar nem az egyedüli tanító jögi, aki hologramszerű kifejezéseket használt a valóság finomabb szintjeinek leírásához. Egy másik, Sri Aurobindo Ghose, egy gondolkodó, politikai aktivista és misztikus, akit az indiaiak Gandhival egy szinten tisztelnek. 1872-ben született egy indiai felsőbb osztálybéli családban. Angliában tanították, ahol gyorsan csodagyerek hírnevet szerzett. Nem csak angolul beszélt folyékonyan, hanem hindiül, ógörögül, oroszul, németül, franciául és még az ősi szanszkrit nyelven is. Egy egész könyvespolcnyi könyvet el tudott olvasni egy nap alatt (fiatalon elolvasta India összes, sok kötetből álló szent könyveit), és az elolvasott könyvek minden oldalára szó szerint emlékezett. Összpontosító ereje híres volt, azt mondják, hogy egy egész éjjelen át tudott tanulni ugyanabban a testhelyzetben, megelégedve még a szűnyogok szünni nem akaró csipéseiről is.

Mint Gandhi, Sri Aurobindo is tevékenyen részt vett India nemzeti mozgalmában. Lázadásért börtönbe vetették, ahol egy évig várt elkerülhetetlennek látszó halálbüntetésére. Mégis, minden intellektuális és emberbaráti szenvedélye ellenére ateista maradt mindaddig, amíg egy vándorló jogi szeme láttára ki nem gyógyította testvérét egy életveszélyes betegségből. Attól a ponttól fogva Sri Aurobindo a jogik fegyelmének szentelte magát, és mint Sri Yukteswar, a meditáció által végül is – saját szavaival élve – „a tudatosság szintjeinek felfedezőjévé” vált.

Nem volt egyszerű feladat ez Sri Aurobindónak, és az egyik legmakacsabb akadály, amit át kellett lépnie célját elérendő, hogy megtanulja elcsendesíteni a hétköznapi emberi elmében folyó véget nem érő szó- és gondolatfecsegést. Bárki, aki csak egy-két percre is megpróbálta kiüríteni elméjét *minden* gondolattól tudja, hogy az milyen rémisztő és komoly feladat. De mégis, nélkülözhetetlen lépés. A jogikus szövegek nagyon egyértelműek ezzel kapcsolatban. Az elme finomabb és burkoltabb területeinek vizsgálata tényleg egy Bohm-i figyelem áthelyezést kíván. Vagy ahogy Sri Aurobindo mondja: hogy felfedezzük „az új országot magunkban”, először meg kell tanulnunk, hogyan „hagyjuk a régit magunk mögött”.

Sri Aurobindónak évekig tartott, amíg megtanulta hogyan csendesítse el az elméjét, és hogyan utazzék befelé. Amikor elérte, ugyanazt a hatalmas területet fedezte fel, amellyel a lélek többi Marco Pólója találkozott, akikkel már foglalkoztunk – egy időn és téren túli birodalom, „rezgések sokszínű végtelenségéből” összerakva, és tudatosságban annyira fejlett nem fizikai lényekkel benépesítve, hogy mellettük mi, gyerekeknek látsunk. E lények bármilyen formát fel tudnak venni, amit csak akarnak – mondta Sri Aurobindo – egy kereszténynek keresztény szentként jelennek meg, egy indiainak hindu szentként, habár kihangsúlyozta, hogy nem a becsapás a céljuk, hanem csupán, hogy jobban hozzáférhetővé tegyék magukat „egy bizonyos tudatosságnak”.

Sri Aurobindo szerint e lények legigazabb formájukban „tisztá rezgésként” jelennek meg. Az *On Yoga (A jógáról)* című kétkötetes művében leírja képességüket, hogy megjelenjenek akár alakban, akár rezgésként, ami nagyon hasonlít a „modern tudomány” által felfedezett hullám-részecske kettősséghez. Sri Aurobindo szintén megjegyezte, hogy e fényes birodalomban többé már nem korlátozódunk arra, hogy „pontról-pontra” vegyük magunkhoz az információt, hanem képesek vagyunk azt „nagy tömegekben” felszívni, és egyetlen pillantással érzékelni „a tér és idő óriási kiterjedéseit”.

Ami azt illeti, Sri Aurobindo szépszámú kijelentése megkülönböztethetetlen megannyi Bohmtól és Pribramtól származó következtetéstől. Azt mondta, hogy a legtöbb emberi lény egy „mentális képernyőt” visel a szeme előtt, ami megakadályozza, hogy túllásson „az anyag fátylán”, de aki megtanul túlnézni ezen a fátylon, úgy találja, hogy minden „különböző hevességű fénylő rezgésből áll”. Hangsúlyozta, hogy a tudatosság is különböző rezgésekből áll, és hogy az összes anyag valamilyen szinten tudatos. Ugyanúgy, mint Bohm, még azt is kijelentette, hogy a pszichokinézis egyenes következménye a ténynek, hogy az összes anyag bizonyos fokig tudatos. Ha az anyag nem lenne tudatos, egy jógi sem tudna tárgyakat mozgatni tudatosságával, mert nem léphetne fel kölcsönhatás a jógi és a tárgy között – állította Sri Aurobindo.

Sri Aurobindo megjegyzései közül a leginkább Bohmre emlékeztető, amit a teljességről és részekre osztásról mondott. Sri Aurobindo szerint az egyik legfontosabb dolog, amit „a Szellem nagyszerű és fénylő birodalmaiban” tanulunk, hogy az összes elválasztottság illúzió, és minden dolog végül is összekapcsolódott és egész. E tényt újra és újra hangsúlyozta írásaiban, és úgy tartotta, hogy csak amikor leereszkedtünk a valóság magasabb rezgésszintjeiről az alacsonyabb szintekre, történt, hogy előtérbe lépett a „fokozatos részekre osztódás törvénye”. Részekre osztjuk a dolgokat, mert a tudatosság és valóság alacsonyabb rezgésén létezőnk – mondja Sri Aurobindo –, és hajlamunk a részekre osztásra tart vissza minket, hogy megtapasztaljuk a tudatosság, öröm, szeretet és létezés gyönyörűségének e magasabb és finomabb birodalmakra jellemző erősségét.

Ugyanúgy, ahogy Bohm szerint a rendetlenség nem lehetséges egy teljesen töredeztől mentes és egész univerzumban, Sri Aurobindo ezt hitte igaznak a tudatosságról. Amennyiben az univerzum egyetlen pontja teljes mértékben öntudatlan lenne, akkor az egész univerzum teljes mértékben öntudatlan lenne – jelentette ki –, és hogyha élettelennek és halottnak érzékelünk egy kavicsot az út mellett, vagy egy homokszemcsét a körmünk alatt, az érzékelésünk megint csak illuzórikus, és a valóságnak hitt illúziót csupán alvajáró részekre bontás iránti szokásunk (elmeprogram) hozza létre.

Intuitív megértése a teljességről, Sri Aurobindót – mint Bohmöt is – ráébresztette az összes igazság legmesszebbmenő viszonylagosságára, és az önkényességre, hogy megpróbáljuk a töredeztől mentes holomozgást „dolgokra” felosztani. Oly mély volt meggyőződése, hogy bármilyen kísérlet az univerzum lecsökkentésére abszolút tényekre és megváltoztathatatlan tantételekre, csupán torzításhoz vezethet, hogy még a vallás ellen is fellépett, és egész életében hangsúlyozta, hogy az igaz spiritualitás nem jöhet semmiféle szervezettől vagy papságtól, hanem csakis a belső spirituális univerzumból:

Nemcsak az elme és az érzékek csapdáját kell szétvágnunk, hanem meg kell szöknünk a gondolkodó csapdájából is, a teológus és az egyházépítő csapdájából, a Szó hálójából és az Eszme fogságából. Mindezek ugrásra készen várnak bennünk arra, hogy formákkal befalazzák a Szellemet; de nekünk mindig túl kell lépnünk, mindig le kell mondanunk a kisebbről a nagyobb javára, a végesről a Végtelenért; fel kell készülnünk, hogy továbbhaladjunk megvilágosodásról megvilágosodásra, tapasztalatról tapasztalatra, lélekállapotról lélekállapotra. ...Nem szabad ragaszkodnunk még a legbiztosabbnak tartott igazságokhoz sem, mert azok csupán a Kimondhatatlan formái és kifejezései, aki elutasítja, hogy bármilyen formára vagy kifejezésre korlátozza magát.⁹¹

De ha a kozmosz végső soron kimondhatatlan, a sokszínű rezgések egyvelege, mik azok a formák, amiket érzékelünk? Mi a fizikai valóság? Az – mondta Sri Aurobindo – csak „mozdulatlan fénytömeg”.⁹²

Túlélés a végtelenben

A halálközeli élményeket átélők által jelentett valóságkép figyelemre méltóan egyöntetű, és megerősíti a világ legtehetségesebb misztikusainak beszámolóit. Még megrázóbb, hogy milyen lélegzetelállítóak és idegenek a valóság e titokzatosabb szintjei a „fejlettebb” kultúrákban élők számára, oly hétköznapi és ismerős terület az úgynevezett primitív népeknél.

Például Dr. E. Nandisvara Nayake Thero, egy antropológus, aki ausztrál bennszülöttek közösségében élt, hogy tanulmányozza őket, rámutat, hogy a bennszülöttek elképzelése az „álmidőről” – egy birodalom, ahová az ausztrál sámánok mély transzba lépve látogatnak el – majdnem azonos a nyugati forrásokban leírt élet utáni létállapottal. Ez az a birodalom, ahová az emberi lelkek mennek halál után, és ha egyszer odaérkezett, a sámán képes társalogni a halottakkal, és azonnal hozzáférni az összes ismerethez. E dimenzióban szintén megszűnnek létezni a földi életre jellemző idő, tér és más megkööttségek, és a látogatónak meg kell tanulnia kezelni a végtelent. E miatt az ausztrál sámánok gyakran így hivatkoznak az életutánira: „túlélés a végtelenben”.⁹³

Holger Kalweit német etnopszichológus, pszichológia és kulturális antropológia diplomával, még tovább megy, mint Thero. Halálközeli kutatásokban is tevékeny sámánizmus szakértőként Kalweit rámutat, hogy gyakorlatilag a világ összes sámánisztikus hagyománya tartalmazza e hatalmas és dimenzióon kívüli birodalom leírásait, amik bővelkednek utalásokkal az élet áttekintéséről, tanító és vezető magasabb spirituális lényekről, gondolattal teremtett ételről, valamint leírhatatlanul gyönyörűséges rétekről, erdőkről és hegyekről. Csakugyan, a sámánná válnak nemcsak egyetemes előfeltétele a képesség, elutazni a halál utáni birodalomba, de a halálközeli élmény gyakran az egyént e szerepbe taszító katalizátor. Például az oglala sziúk, a senekák, a szibériai jakutok, a dél-amerikai guajirók, a zuluk, a kenyai kikuyuk, a koreai mu dangok, az indonéziai Mentawai-szigetlakók és a caribou eszkimók hagyományaiiban találkozhatunk egyénnel, akik azután váltak sámánná, hogy életveszélyes betegségek során belezuhantak az élet utáni birodalomba.

Jóllehet, eltérően a nyugati halálközeli élményeket átélőktől, akik számára e tapasztalat zavarba ejtően új, ezek a sámáni felfedezőik – úgy tűnik –, sokkal nagyobb ismerettel rendelkeznek a nyugatiaknál a titokzatos birodalom földrajzáról, és gyakran képesek oda visszatérni újra és újra. Miért? Kalweit szerint azért, mert ezek a tapasztalatok e kultúrák napi valósága. A mi társadalmunk viszont elnyomja a halál és az elhalálozás minden gondolatát és említését, továbbá leértékelte a misztikust azáltal, hogy szigorúan materialista feltételekkel határozza meg a valóságot. A törzsi népeknek még mindig napi kapcsolatuk van a valóság okkult természetével. Ily módon jobban értik a belső birodalmakat uraló szabályokat – mondja Kalweit –, és képzettebben eligazodnak e területeken.⁹⁴

Hogy a belső birodalmakba rendszeresen utaznak a sámánisztikus népek, jól bizonyítja az antropológus Michael Harner a perui amazon vidék conibo indiánjai között szerzett tapasztalata. 1960-ban az American Museum of Natural History egyéves expedícióra küldte Harnert, hogy tanulmányozza a conibókat, aki megkérte az amazóniai bennszülötteket, hogy meséljenek neki vallási hiteikről. Azt válaszolták, hogy ha tényleg tanulni akar, fogyasszon a sámánok szent italából, az *ayahuaska* nevű hallucinogén növényből készített „lélekborból”. Beleegyezett, és miután megitta a keserű kotyvalékot, elhagyta a testét, elutazott a valóság egy olyan szintjére, amit a conibo mitológia isteneinek és ördögeinek tűnő lények népesítettek be. Látott vigyorgó krokodil fejű démonokat. Látott egy „energia-esz-szenciát” kiemelkedni a mellkasából. Egy sárkányfejű hajóhoz lebegett, aminek legénysége

egyiptomi stílusú alakokból állt, kék-szajkó fejjel, és érzett valamit, amit saját halálának lassú, fokozódó dermedtségének vélt.

Spirituális utazásának legdrámaibb tapasztalataként találkozott egy csoport gerincéből előbúvó szárnyas, sárkányszerű lényvel. Miután kimásztak a testéből, egy látványt „vetítettek” elé, amiről azt állították, hogy a Föld „igaz” történelme. Egyfajta „gondolat nyelven” elmagyarázták, hogy ők felelősek a bolygón az összes élet származásáért és fejlődéséért. Csakugyan nemcsak az emberi lényekben lakoztak, hanem minden életben, és a Földet benépesítő élő formák sokaságát teremtették, hogy rejtkehelyet nyújtsanak számukra valamiféle nem felfedezett ellenség elől a külső térben (Harner megjegyzi, hogy bár a lények majdnem olyanok voltak, mint a DNS, 1961-ben semmit sem tudott a DNS-ről).

Miután a látomások láncolata véget ért, Harner felkeresett egy paranormális képességről híres vak conibo sámánt, hogy megbeszélje vele élményeit. A sámán, aki sok kirándulást tett a szellemvilágba, bólogatott, amikor Harner elmesélte a megtörtént eseményeket, de amikor a sárkányszerű lényekre tért, akik azt állították, hogy ők a Föld igazi urai, a sámán elmosolyodott. „Ő, mindig ezt mondják, de ők csupán a külső sötétség urai” – pontosított.

„Megdöbbsentem” – mondja Harner. „Amit megtapasztaltam, már ismerős volt ennek a mezítlásnak, vak sámánnak. Ismerős volt neki, amit mondtam – az ugyanebben a rejtett világban tett saját felfedezéseiből, ahová nem sokkal azelőtt merészkedtem”. Bár nem ez volt a Harnert ért egyetlen sokk. Elmesélte tapasztalatát két közelben lakó keresztény misszionáriusnak is, és leesett az álla, amikor megtudta, hogy ők is tudták, miről beszél. Végighallgatván beszámolóját azt mondták neki, hogy leírása egyes részei gyakorlatilag megegyeznek a Jelenések Könyvének bizonyos szakaszaival, amit Harner ateista lévén sosem olvasott.⁹⁵ Tehát úgy tűnik, hogy az öreg conibo sámán nem az egyetlen egyén volt, aki ugyanazokra a mezőkre utazott, amiket Harner később botladozva bejárt. Az Ó- és Új-testamentumi próféták látomásai és „utazásai a mennybe” lehet, hogy szintén a belső birodalomba tett sámáni utazások voltak.

Lehetséges, hogy amit különös folklórnak és kedves, ámde naiv mitológiának tekintünk, tulajdonképpen kifinomult beszámoló a valóság titokzatosabb szintjeinek térképéről? Kalweit egyike azoknak, akik szerint a válasz nyomatékos igen. „A halál és az elhalálozás területét érintő legfrissebb kutatások forradalmi felfedezéseinek fényében többé nem tekinthetjük a törzsi vallásokat és elképzeléseiket korlátozott felfogásúnak a halottak birodalmáról” – mondja. „A sámán inkább a legkorszerűbb és legnagyobb tudású pszichológusnak kellene tekintenünk”.⁹⁶

Tagadhatatlan szellemi kisugárzás

A halálközeli élmény valóságosságának egyik utolsó bizonyítéka, átalakító hatása megelőzőjére. A kutatók felfedezték, hogy a halálközeli élmények átélőit majdnem mindig megváltoztatta túlvilági utazásuk. Boldogabbá váltak, optimistábbá, könnyen kezelhetővé, kevésbé érdeklőket az anyagi birtoklás. Legszembetűnőbb mind közül, hogy képességük a szeretetre hihetetlenül megnövekszik. Közömbös férjek hirtelen melegszívűvé és figyelmessé válnak, munkamániások kezdenek lazítani, és időt szentelni családjuknak, a zárkózottak kinyílnak. E változások gyakran oly drámaiak, hogy ismerőseik megjegyzik, hogy teljesen más személyé váltak. Még olyan eseteket is feljegyeztek, hogy megrögzött bűnözők teljesen megjavultak, és kénköves ménkűt prédikálók kárhóztató kirohanásaikat felváltották a feltétlen szeretetről és könyörületről szóló megnyilatkozásokkal.

A halálközeli élményeket átélők spirituális irányultságúvá is válnak. Nemcsak azal a szilárd meggyőződéssel térnek vissza, hogy az emberi lélek halhatatlan, hanem azal a mély és megingathatatlan érzéssel, hogy a Világmindenség könyörületes és értelmes, s hogy ez a szeretetteljes jelenlét mindig velük van. Jóllehet, ez az ébredtség nem szükségyszerűen okozza, hogy vallásosabbakká válnak. Mint Sri Aurobindo, sok halálközeli élményt átélő hangsúlyozza a vallás és a spiritualitás közti különbségtétel fontosságát, és kijelenti, hogy az utóbbi fordult életében nagyobb teljességbe, nem az előző. Csakugyan, tanulmányok kimutatják, hogy tapasztalatukat követően a halálközeli élmények átélői nyitottabbá válnak saját vallásos hátterükön kívüli elképzelések iránt, mint például a reinkarnáció és a keleti vallások.⁹⁷

Az érdeklődés kiszélesedése gyakran más területekre is kiterjed. Például a halálközeli élményt átélők gyakran vonzódnak a könyvben felsorolt témák iránt, különösen az okkult jelenségek és az új fizika területén. Az egyikük, akit Ring vizsgált, például nehéz gépjárművezető volt, aki tapasztalata előtt semmiféle érdeklődést nem mutatott a könyvek vagy az elvont témák iránt. Mégis, halálközeli élménye során bepillantott a teljes tudásba, és bár visszatérte után nem tudta felidézni látomása tartalmát, különböző fizikai szakkifejezések kezdtek előtörni elméjéből. Élménye után nem sokkal, az egyik reggel kikottyantotta a szót: *kvantum*. Később rejtélyesen bejelentette: „Max Planck – hallani fogsz róla a közeljövőben”, és ahogy telt-múlt az idő, egyenletek és matematikai szimbólumok kezdtek felszínre bukkanni gondolataiban.

Sem ő, sem a felesége nem tudta, hogy mit jelent a *kvantum* szó, vagy hogy ki a bánat az a Max Planck (általában őt tekintik a kvantumfizika atyjának), egészen addig, amíg egy könyvtárban utána nem nézett. Miután rádöbbsent, hogy nem zagvaságot beszélt, nekiállt mohón olvasni, nemcsak a fizika, hanem a parapszichológia, metafizika és magasabb tudatosság témakörében; még egy főiskolára is beiratkozott. A feleség írt egy levelet Ringnek, amiben megpróbálta leírni férje átalakulását:

Sokszor mond egy szót, amit sosem hallott korábban a mi valóságunkban. Ez lehet egy idegen szó, valami más nyelven, „de tanul”...a „fényelmélettel” kapcsolatban. ...Annyira gyorsan beszélt, hogy nehezemre esik megérteni. ...Amikor felkap egy fizikakönyvet, már tudja a választ, és úgy tűnik, hogy még többet is érez...⁹⁸

A férfi, élményét követően különböző médiumi képességeket is kezdett kifejleszteni, ami nem ritka a halálközeli élményt átélők között. 1982-ben Bruce Greyson, a Michigani Egyetem pszichiátere, és a IAND's kutatási igazgatója, hatvankilenc halálközeli élményt átélőnek adott egy, a téma tanulmányozására kifejlesztett kérdőívet, és úgy találta, hogy gyakorlatilag az összes okkult és médiumi képességük megnövekedett.⁹⁹ Phyllis Atwater, egy Idaho-i háziasszony, aki halálközeli élmény kutatóvá vált saját átalakító élményét követően, több tucat sorstársát kérdezte ki, és hasonló eredményekre jutott. „A telepátia és a gyógyító képességek általánosak” – állítja. „Ugyanígy az „emlékezés” a jövőre. Amikor az esemény bekövetkezik, felismered”.¹⁰⁰

Moody úgy hiszi, hogy a mély és pozitív személyiségváltozások, amelyeken ezek a személyek átesnek, a legnyomósabb bizonyítékok, hogy a halálközeli élmények ténylegesen a valóság valamiféle spirituális szintjére tett utazások. Ring egyetért vele. „[A halálközeli élmény magjában] egy abszolút és tagadhatatlan spirituális sugárzást találunk” – mondja.

„Ez a spirituális mag olyan megindítóan fenséges és lehengetlő, hogy a személyt azonnal és örökre egy teljesen új létezési módba taszítja”.¹⁰¹

A halálközeli élmény kutatói nemcsak olyan egyének, akik elkezdtek elfogadni e dimenzió és az emberi faj spirituális összetevőjének létezését. A Nobel-díjas Brian Josephson, maga is hosszú ideje medítál, szintén meggyőződött, hogy léteznek a valóságnak meditációval elérhető finomabb szintjei, ahová – elég valószínű, hogy – halálunk után elutazunk.¹⁰²

Egy 1985-ös biológiai halálon túli életről szóló tudományos tanácskozáson a Georgetown Egyetemen, amelyet az amerikai szenátor, Clairborne Pell hívott össze, Paul Davies fizikus, hasonló nyitottságról tett tanúbizonyságot. „Mindannyian egyetértünk, legalábbis ez idáig, hogy ami az emberi lényt illeti, az elme az anyag terméke, vagy pontosabban fogalmazva, az elme kifejeződést talál az anyag (különösen az agyunk) révén. A kvantum leckéje, hogy az anyag csak az elmével összejátszva tud kézzelfogható, jól meghatározott létezését megvalósítani. Világos, hogy amennyiben az elme inkább *mint*, mint *szubsztancia*, akkor képes sok különböző dolog megjelenítésére”.¹⁰³

Még a pszicho-neuroimmunológus, Candace Pert, a tudományos tanácskozás másik résztvevője is fogékony volt az elképzelésre. „Úgy gondolom, fontos rájönni, hogy az agy tárolja az információt, és felfogható számomra, hogy ez az információ átalakíthatja magát egy másik tartományba. Hová tűnik az információ a molekulák (a tömeg) lerombolása után, amiből az agy áll? Az anyagot nem lehet teremteni vagy lerombolni, és talán a biológiai információáramlás sem tud csak úgy eltűnni a halál pillanatában, hanem át kell alakulnia egy másik tartományba” – mondja.¹⁰⁴

Lehetséges, hogy amit Bohm a valóság burkolt szintjének nevezett, az ténylegesen a Szellem birodalma, az összes kor misztikusát átszellemítő spirituális sugárzás forrása? Bohm maga nem veti el ezt az ötletet. A burkolt tartományt „ugyanúgy nevezhetnénk idealizmusnak, Szellemnek, Tudatosságnak” – állítja szokásos tárgyilagosságával. „A kettő elválasztása – Anyag és Szellem – csupán az eleme absztrakciója. Az alap mindig egy és oszthatatlan”.¹⁰⁵

Kik azok a fénylények?

Mivel a fenti megjegyzések legnagyobb részét fizikusok tették, és nem teológusok, önkéntelenül eltűnődünk, hogy talán az új fizika iránti érdeklődés, amelyet Ring halálközeli élményt átélő alanya mutatott, vajon nem valami mélyebbet jelez-e. Hogyha, mint ahogy Bohm sugallja, a fizika elkezd betörni azokra a területekre, amelyek valaha a misztikusok birodalmi voltak, lehetséges, hogy ezeket a behatolásokat előre látták a halálközeli tartományt benépesítő lények? Ezért van az, hogy a halálközeli élményeket átélők az ilyen tudás iránti olyan kielégíthetetlen éhséggel térnek vissza? Vajon ők az emberi faj többi részének megbízása alapján felkészülnek valamiféle eljövendő új állapotra, ahol egybeolvad a tudomány és a spiritualitás?

E lehetőséget kicsit később fogjuk kibontani. Először egy másik kérdést kell megtárgyaljunk. Amennyiben elfogadjuk e magasabb dimenzió létezését, milyenek annak paraméterei? Konkrétan, kik azok a lények, akik benépesítik, milyen a társadalmuk vagy civilizációjuk valójában?

Ezek természetesen nehezen megválaszolható kérdések. Amikor Whitton megpróbálta kideríteni az embereket az életek közötti állapotban tanácsokkal ellátó lények személyazonosságát, nehezen megfogható válaszokat kapott. „Alanyaim azt a benyomást keltették – mármint azok, akik egyáltalán meg tudták válaszolni a kérdést –, hogy ezek az entitások már befejezték itteni inkarnációs ciklusukat” – mondta.¹⁰⁶

A másik birodalomban tett utazások százai után, és miután a témában kikérdezett több tucat tehetséges testen kívüli utazót, Monroe is üres kézzel tért vissza. „Bármilyenek is lehetnek ezek a lények, rendelkeznek a képességgel, hogy a barátságosság melegségét sugározzák, ami teljes bizalmat kelt irántuk” – figyelmeztet meg. „Gondolatainkat elképzeltelhetlenül könnyen érzékeli”, és „az emberiség és a Föld teljes történelme elérhető számukra a legapróbb részletekig”. De Monroe is bevallja tudatlanságát, amikor e nem fizikai entitások végső személyazonosságára kerül sor, kivéve, hogy legfontosabb dolguknak azt tekintik, hogy „félő gondossággal törődjenek az emberi lények jólétével, akikkel kapcsolatba kerülnek”.¹⁰⁷

Nem sokkal többet tudunk mondani e finomabb birodalmak civilizációiról azon túl, hogy azok az egyének, akik elég kiváltságosak ahhoz, hogy meglátogassák őket, egyetemesen azt jelentik, hogy sok hatalmas és mennyei gyönyörű városot láttak ott. A halálközeli élményeket átélők, jógamesterek és *ayahuasca* fogyasztó sámánok – mind leírják e misztikus nagyvárosokat, méghozzá figyelemre méltó megegyezéssel. A XII. századi szufik olyan jól ismerték őket, hogy még nevet is adtak néhányuknak.

E hatalmas városok legfigyelemreméltóbb jellemzője, hogy ragyogóan fénylők. Szintén gyakran úgy írják le őket, hogy idegen az építészetük, és olyan fenségesen gyönyörű, hogy mint e burkolt dimenziók összes más jellemzője, a szavak képtelenek átadni nagyszerűségüket. Egy ilyen város leírásakor Swedenborg azt mondta, hogy olyan hely volt, ahol „a lenyűgöző építészeti tervezés oly gyönyörű volt, hogy azt mondhatnád, hogy ez az otthona és forrása a művészetnek magának”.¹⁰⁸

Az e városokba ellátogató emberek gyakran bizonygatják, hogy szokatlanul sok iskola és más, a tudással kapcsolatos épületük van. Whitton legtöbb alanya felidézett legalább egy rövid idejű kemény tanulási időszakot, hatalmas könyvtárakkal és szemináriumi termekkel felszerelt tantermekben, míg az életek közti állapotban voltak.¹⁰⁹ Sok halálközeli élményt átélő is beszámol arról, hogy „iskolákat”, „könyvtárakat” és „felsőfokú oktatási intézményeket” mutattak nekik élményük során.¹¹⁰ Még a XI. századi tibeti szövegekben is találhatunk utalásokat csak „az elme rejtett mélységeibe” tett utazások során elérhető óriási tanulásra szánt városokra. Edwin Berbaum, egy szanszkrit tudós, a Kaliforniai Egyetemen, Berkeley, úgy hiszi, hogy James Hamilton *Lost Horizont (Elveszett látóhatár)* című regényét – amiben egy képzelt közösségről ír, Shangri-La-ról – ténylegesen e tibeti mondák ihlették.¹¹¹

Egyetlen probléma, hogy egy ilyen képzeletbeli birodalom leírása nem jelent túl sokat. Sosem lehetünk biztosak abban, hogy vajon a látványos építészeti struktúrák, amelyekkel a halálközeli élményeket átélők találkoznak, valóságosak vagy csupán egy képzelgés allegóriája (elvont fogalom megszemélyesítése vagy érzékelhető képből ábrázolása – *a ford.*). Például, mind Moody, mind Ring jelentettek eseteket, amelyekben a halálközeli élményeket átélők azt mondták,

* Főiskolai tanulmányaim alatt élénk és gyakori álmaim voltak, hogy spirituális tantárgyakat tanulok, egy furcsán gyönyörű egyetemen, valamilyen fenséges és másvilági helyen. Ezek nem aggóató álmok voltak az iskolába járás miatt, hanem hihetetlenül kellemes repülőálmok, amelyekben súlytalanul lebegtem az emberi energiamezőkről és reinkarnációról szóló előadásokra. Ezen álmok során gyakran találkoztam emberekkel, akiket ismertem ebben az életben, de akik meghaltak, de olyan emberekkel is, akik újrászületés előtt álló lelkeként azonosították magukat. Érdekes módon, találkoztam több más egyénnel, általában a normális médiumi képességeknél többel rendelkezőkkel, akiknek szintén ilyen álmaik voltak (egyikük, egy tehetséges texasi tisztánlátó, Jim Gordon elképedt ezen az élményen, hogy gyakran megkérdezte összezavart édesanyját, hogy miért kell neki *két-szer* iskolába mennie, egyszer napközben az összes többi gyerekkel, és egyszer éjszaka, alvás közben). Itt említeném meg, hogy Monroe és számos más testen kívüli élménykutató szerint a repülési álmok ténylegesen csupán szegényesen felidézett testen kívüli élmények. Ez elgondolkoztat engem, hogy talán néhányunk látogatja ezeket a test nélküli iskolákat akkor is, miközben itt élünk. Ha e könyv olvasója közül bárkinek szintén voltak ilyen élményei, nagyon örülnék, ha hallhatnék róluk.

hogy a meglátogatott felsőbb oktatási épületek, nemcsak hogy szolgálták a tudást, hanem szó szerint *tudásból épültek*.¹¹² Ez a furcsa szóhasználat azt sugallja, hogy talán ezen épületek látogatása ténylegesen valami olyasmivel való találkozás volt, ami annyira meghaladja az emberi fogalmakat – talán a tiszta tudás egyfajta dinamikus élő felhője, vagy amivé az információ válik, ahogy Pert fogalmazza, miután *átalakul egy másik birodalomba* –, hogy lefordítása egy épület vagy könyvtár hologramjává az egyetlen mód, ahogy az emberi elme fel tudja dolgozni.

Ugyanez igaz a lényekre, akikkel találkozunk ezekben a finomabb dimenziókban. Megjelenésükből sosem tudjuk, hogy valójában kicsodák. Például George Russell, egy jól ismert századforduló körüli ír látó és rendkívül tehetséges testen kívüli utazó, találkozott sok „fénylényel”, a „belső világba” tett utazásai alatt. Amikor egy interjú során megkérték, hogy írja le, hogyan néztek ki ezek a lények, az alábbiakat mondta:

Az elsőre, akit láttam nagyon tisztán emlékszem: először ragyogó fényt láttam, aztán észre vettem, hogy ez egy magas alak szívéből árad, akinek a teste látszólag félig átlátszó vagy több színben játszó levegőből formálódott, és a testen keresztül egy sugárzó elektromos tűz áramlott, melynek a szív látszott központjának. E lény feje körül, és testét élő arany száclaccákként keretező hullámzó, fénylő haján lángoló szárnszerű aurát láttam. Magából a lényből fény tűnt áradni minden irányba, és a látvány rendkívüli könnyedség, örömteliség vagy extázis hatását tette rám.¹¹³

Másrésről Monroe kijelenti, hogy ha egyszer egy ilyen nem fizikai entitás közelébe került, egy rövid idő után az eldobja külső formáját, és ő semmit sem érzékel belőle, bár továbbra is érzi „a sugárzást, ami az entitás”.¹¹⁴ Újfént felmerül a kérdés, hogy amikor a belső dimenziókba utazó találkozik egy fénylényel, vajon az a lény valóságos, vagy csupán egy képzelgés allegóriája? A válasz természetesen kicsit mindkettő, mivel egy holografikus Világmindenségben *minden* látszat, a külső, a forma csupán illúzió, hologramszerű kép, amelyet az értelmes jelenléttel való kölcsönhatás szerkeszt, de illúzió, ami – ahogy Pribram fogalmaz – alapszik *valamin*, ami ott van. Ilyen dilemmákkal kerülünk szembe, egy olyan Világegyetemben, ami kifejtett alakban jelenik meg előttünk, de forrása mindig valami kimondhatatlanban van: a burkoltban.

Mindig bátorságot önthet belénk a tény, hogy az életem túli birodalomban az elménk szerkesztette hologramszerű képek – úgy tűnik –, rendelkeznek legalább valamiféle kapcsolattal, a *valamivel*, ami ott van. Amikor a tiszta tudás testetlen felhőjével találkozunk, iskolává vagy könyvtárrá alakítjuk. Amikor egy halálközeli élményt átélő találkozik egy nővel, akivel korábban volt egy szeretet/gyűlölet viszonya, úgy látja őt, mint félig rózsza, félig kobra, egy jelkép, ami még mindig kifejezi a hölgy jellemének legteljesebb megtestesülését; és amikor a finomabb birodalmak utazói segítőkész, nem fizikai tudatossággal találkoznak, fénylő és angyali lényeknek látják őket.

Ami e lények végső személyazonosságát illeti, viselkedésükből arra következtethetünk, idősebbek, bölcsőbbek és valamiféle mély és szeretetteljes viszonyban állnak az emberi fajjal, de ezen túl a kérdés megválaszolatlan marad, hogy vajon istenek, angyalok, reinkarnációikat befejezett emberi lények lelkei, vagy valami, ami végképp meghaladja az emberi felfogóképességet. A további spekuláció hiábavaló lenne, mivel nemcsak hogy olyan kérdést feszegetne, amit az emberi történelem évezredei sem tudtak megoldani, hanem figyelmen kívül hagyná Sri Aurobindo figyelmeztetését, hogy ne fordítsuk át spirituális megértéseinket vallásos megállapodásokká. Amint a tudomány több bizonyítékot gyűjt, a válasz bizonyosan tisztábbá válik, de addig a kérdés – kik és mik ezek a lények –, nyitott marad.